

5 – SON / 2023 - YIL / 15 - YANVAR

KASBGA YO'NALTIRISH MARKAZINI INNOVATSION LOYIHASI TAKLIFI
"KIDZANIA JOB WORLD IN TASHKENT"

Hasanov Azamat Ozodovich

Dots. (TAQU)

Qosimov Ilhom Maribovich

Dok. (TAQU)

Bairova Zarina

Talaba: (TAQU)

Annotatsiya: *Ushbu maqola nafaqat O`zbekiston Respublikasi Toshkent shaxri uchun, balki respublikaning barcha viloyatlarida yosh avlodlarni kasbga yo'naltirish, kelajakda o`z qiziqishlaridan hamda imkoniyatlaridan kelib chiqgan holda o`z o`rnini topishiga ko'maklashishiga bag'ishlandi.*

Tayanch so'zlar: *KidZania, arxitektura, innovatsiya, markaz, shaxs, kasb, hunar, istiqbol, intellektual, rivojlanish, jismoniy komillik, simmulyatsiya, amaliyot va tajriba, nazariyasi.*

Davlatimizda amalga qo'llanilayotgan tub o`zgarishlarning bunyodkori sifatida rivojlanayotgan kelajak avlodni voyaga yetkazish, har tomonlama zamon talablari darajasida bilim olishi, salohiyatlari kadr bo'lishi, kasb – hunar mahoratini oshirishi va jadallik bilan almashinib borayotgan kadrlar salohiyatiga tayyorlab borish masalasi asosiy muammolardan biri bo'lib kelmoqda. Kasbga yo'nalghanlik nafaqat ijtimoiy, balki psixologik muammo hamdir. Bugungi kunda kasb tanlashda turli qarashlar va teran fikrlar asnosida qarash mumkin bo'lgan jarayondir. Birinchidan, yoshlarning kasbga yo'naltirishda ijtimoiy muhitning roli asosiy omil sifatida qaralsa, ikkinchidan esa, individning o`z qiziqishlari va layoqatlari asosiy imkoniyat sifatida namoyon bo'ladi. Bu ikki nuqtai nazar har doim bir – birini to'ldirib keladi. Bolani shaxs bo'lib rivojlanish davri hayotiy kelajagi, maqsadlarini aniq qilib belgilaydigan, o`z kelajagini yaratishga qadam qo'ygan birinchi bosqich hisoblanadi. Kelajak avlodni belgilab olgan maqsadlarini amalga oshirishi, o`z fikir va salohiyatlarini erkin namoyon eta olishlari va ularni tanlagan kasblari bilan ta'minlash xar doim davlat raxbarini diqqat e'tiborida bo'lib kelmoqda.

Tashabbuskorlik sifati insonlarning ichki faollik omillari: birinchidan, har bir shaxsning qiziqishi, tanlagan kasbiga mos hayot yo'lini topish orqali o`z maqsadlarini ro`yobga chiqarish bo'lsa, ikkinchidan shaxsiy manfaatdorlik, shaxsiy mulkning faqat moddiy emas, balki ma'naviy qadriyatlarini ishga tushirish orqali o`zini va davlat, jamiyat va olamni takomillashtirishga hissa qo'shishdan iborat. Bunda albatta kelajak avlodning o`ziga xos xususiyatlarini, qobiliyati, qiziqishlarini inobatga olish lozim. Bu ularda kasbga bo'lgan qiziqishlarini kuchaytirish imkonini beradi. Yoshlarda kasbiy

5 – SON / 2023 - YIL / 15 - YANVAR

bilim olishga qiziqishlarini shakllantirish kelajakda kasbiy faoliyati to‘g‘risidagi tushunchasi bilan uzviy bog‘liq bo‘ladi.

“KIDZANIA-Job world in Tashkent”- bu bolalar kelajakda kim bo‘lishni o‘zlarini hal qiladigan mamlakat. Men o‘qishni qiziqarli va ma’rifiy qilishga muvaffaq bo‘lgan noyob va antiqa, hamma narsa bolalar uchun yaratilgan haqiqiy shaharni qurishga taklif bermoqchiman. Uylari, ko‘chalari, do‘konlari bor shahar transport, va hatto katta teatr bilan. O‘z qonunlari, iqtisodiyoti va madaniyatiga ega shahar. Bu yerda bolalar o‘zlarini yuzlab qiziqarli kasblarda sinab ko‘rishlari mumkin. Bu yerda ular pul ishlab topishadi, pullarini ko‘paytirishadi va, albatta, sarflashadi. Birinchi KidZania tarixi 1999 yilda 1 park Meksikada paydo bo‘lishi bilan boshlandi. O‘sandan beri 19 mamlakatda 30 dan ortiq markazlar ochilgan. Har yili 4 million bola kasb o‘rganishni, yangi bilim va ko‘nikmalarni egallashni o‘rganadi. Barcha o‘yin maydonchalari imkon qadar real tarzda yaratiladi, bunga dunyoga mashhur kompaniyalarning hamkorlari yordam berishi orqali o‘ylangan maqsadga erishiladi. Bu birinchi navbatda ular orzu qilgan narsalarni o‘rganishi mumkin bo‘lgan dunyoni yaratishga turkidir. Bu orqали ular muhim hayotiy saboqlar oladilar, mehnat qadrini tushunadilar, jamoada ishlashni o‘rganadilar.

Bu, albatta, bolalar o‘yin-kulgilariga chambarchas bog‘liq holda ta‘lim uchun ham muhim bo‘lishi kerak. Ushbu loyiha bolalarni video o‘yinlar bilan taskinlash yoki ularni an'anaviy tematik bog‘lar bilan ko‘ngil ochish o‘rniga, operatsiya xonalari, samolyot xonalari, radiostansiylar va banklar kabi ish joylarini qayta yaratadi. Bolalar ish joyida o‘ynaydi va ularga "kidzo" (o‘z milliy valyutasi) da to‘lanadi. Tanlash uchun 60 dan ortiq rollar mavjud, ularning har biri taxminan 25 daqiqani oladi. Farzandingiz ertalab axlat yig‘uvchi, tushlikda pitsa oshpazi, tushdan keyin esa jarroh bo‘lishi mumkin. KidZania shiori -"Yaxshiroq dunyoga tayyorla" degan manodir. Parkda hamma narsa ishlaydi: bo‘sh bolalar, singan lampalar kabi, dasturiy jihatdan qabul qilinishi mumkin emas.

Loyiha arxitekturasi shunchaki real dunyoni simulyatsiya qilish emas. Bu unga tayyorgarlik. Bolalar Uzbekistan Airways samolyotida qanday uchishni o‘rganishlari, kichik DHL haydovchilari kabi xatlarni etkazib berishlari va turli taomlar tayyorlashlari mumkin. Muhandislik markazida ular shinalarni almashtirishni o‘rganishlari mumkin;

H & M Akademiyasida ularga moda va dizayn asoslari o‘rgatiladi; va menejer, resepshiyonist yoki uy xizmatchilari ham bo‘lishi mumkin.

Job world binosi o‘z o‘rnida bloklarga bo‘lingan:

- 1.Biznes va Iqtisodiyot bloki
- 2.Madaniyat va San‘at bloki
- 3.Ilm-Fan bloki
- 4.Go‘zallik markazlari bloki
- 5.Kulinariya bloki

6. Radioeshittirish markazlari bloki

7. Tadqiqot markazlari bloki

8. Tibbiyot bloki

FAOLIYAT TURLARI		
Arxitektura	Aktyorlik Akademiyasi	Injenerlik markazi
Yosh shampionlar agentligi	Hunarmandchilik markazi	Yuridik yordam
Bank	Kulinariya	Telestudiya
Aviations Akademiya	Fotostudiya	Saqlash bo'limi
Kuryerlik/Pochta	Uy hayvonlarini himoya	Supermarket
Raqs klub'i	Gazeta	Hizmat qilish stansiyasi
Modalar	Musiqa	Ilmiy labaratoriya
Yong'in va Qutqaruv	Tibbiyot kuryerlik markazi	Radiostansiya
Kasalxonalar	Kutubxona	Ijodiy Studiya
Mehmonxonalar	Bo'sh ish o'rinnari haqida	Militsiya bo'limi
Injenerlik	Ta'lim maskanlari	Obodonlashtirish
Bloqerlar	Kosmonavtika	Arxeologlik markaz

Biz bolalarning ko'zlarini hayot haqiqatiga ochamiz, ushbu loyihada haqiqiy brend hamkorlari bo'lishi tarafdiriman. Lekin nima uchun ular sizga kerak degan savolda agar bizda "Bank" deb nomlangan bankimiz bo'lsa, u unchalik haqiqiy emasdek go'yo. Kontentni tasdiqlash uchun bizga haqiqiy nomlar kerak bo'ladi. Bu albatta nafaqat bolalarning manfaatiga ishlaydi, balki kattalar uchun ham bo'sh ish o'rinnarini yaratilishiga, mahalliy brendlarni tanishtirishga yaxshigina turtki bo'ladi. KidZanianing eng qiziqarli simulyatsiyasidan biri- olovda yonayotgan hayoliy binoni o'z ichiga oladi. Feldsherlar jarohatlangan odamni soxta olovdan olib chiqib, uning yurak urishini tekshiradi, so'ng uni zambilda bolalar o'lchamidagi tez yordam mashinasiga olib boradi, u kasalxonaga olib boradi, u yerda kichik hamshiralar davolanishadi. Shu bilan birga, bolalar o't o'chiruvchilari yong'inni o'chiradi, bolalar politsiyasi xodimlari voqeani tekshiradi va kichik radiostansiya va gazeta muxbirlari aybdorlarni qidiradi.

KidZaniada bolalarga radiochastotali belgili brasletlar taqiladi va ularning qayerdaligini "ota-onalar klubi"da vaqtini o'tkizayotgan ota-onalarga kuzatish imkonini beradi. Biz ota-onalar farzandlariga kuniga bir necha marta "bunday qilmang" deyilishini bilamiz. Ota-onalarni tenglamadan chiqarib tashlash, aslida bolalarga o'ynash va o'rganish erkinligini beradi. Ota-onalarning roli faqat tomoshabinlikdir: ular spektakl yoki futbol o'yinini tomosha qilishlari yoki samolyotda o'tirishlari va kichkina styuardessalarga favqulodda vaziyatda nima qilish kerakligini tushuntirishlari mumkin.

Bolalar KidZaniaga chek va kattalar xodimlarining tabriknomasi "Kuningiz samarali o'tsin!" bilan taklif qilinadi. Ular cheklarini bankda naqd qilishlari va kidzolarini oziq-ovqat, karta yoki sovg'alarga sarflashlari mumkin. Shunda ular turli ishlarda ishlab ko'proq daromad olishlari mumkin bo'ladi. Universitetni bitirgan bolalar ko'proq pul topishadi. "Huddi haqiqiy dunyoda bo'lgani kabi. Shuningdek, ular bank hisobini ochishlari, cheklarini saqlashlari va KidZania bankomatlarida foydalanish uchun debit kartalarini olishlari mumkin.

Ta'limga alohida urg'u berishni xohladim: "Menimcha, Eynshteyn "O'rghanish - bu tajriba. Qolganlarning hammasi shunchaki ma'lumotdir" deganida, qo'shilaman. Bu tajriba keyingi o'rghanish uchun imkoniyat ochadi." Qiziq, maktab yoki o'qituvchilardan birortasi KidZaniyaning kapitalistik ruhi, uning iste'molchiligi tufayli to'xtab qoladimi degan savolga javobim "bolalar mehnatining aks-sadolaridir" Biz ko'plab maktab sayohatlarini intiqlik bilan kutamiz va ko'plab o'qituvchilar va bolalar buni ilhomlantiradilar.

"Yaxshiroq dunyoga tayyor bo'ling"

Haqiqiy qiyinchiliklar va ijtimoiy o'zaro ta'sirlar orqali ular etakchi bo'lishlari va jamiyat haqida o'rghanishlari mumkin bo'lgan hududiy shaharni taklif qilish.

O'zbekistonda ta'lim tizimida tub o'zgarishlarni amalga oshirish.

Qiziqarli o'rghanish (Edutainment). (Education+Amusement)

Loyiha ilmiy asoslangan, amaliy tajribalar orqali yosh bolalarga o'z kelajagini qurishda faol hissa qo'shishga imkon beradigan tadbirlarni taklif qiladi.

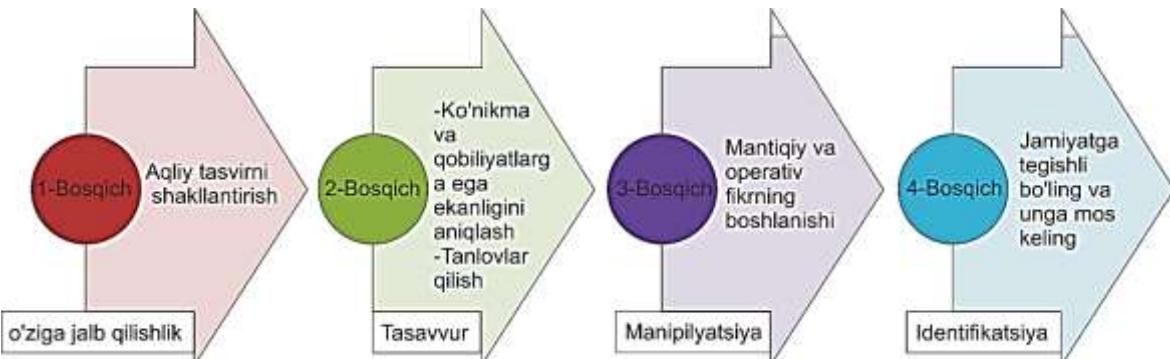
Nega? Doktor, muhandis yoki hech kim! O'zbek mehnat madaniyati hali hanuz ko'p sohalardan ortda qolmoqda va eski ta'lim tizimi bilan cheklangan. Yechim maktablarga bog'liq, bolalarni hayotda duch kelishi va yangilik kiritishi mumkin bo'lgan turli sohalar haqida xabardor qilish. Maktablarni ishga tushirish tizimlari yordam bermaydi, lekin bundan ham yomoni, bir xil aksiga ega bo'lgan aqllar hamda, ijod va tafakkurini cheklaydi. 100 kishiga (turli yoshdagi va turli universitet bo'limlaridan) so'rovnama olingandan so'ng, natijalar quyidagicha ko'rindi:

So'rovnama natijalari

Loyiha maqsadlari:

- 1. • Hunarmandchilik, sanoat va qishloq xo'jaligi kasblarini rag'batlantirish.
Sharmandalik madaniyatid
• 3an (Shame Culture) qizarish.
- 2. • Avlodlar orasidagi farqni kamaytirish.
(Ota-onalar va ularning farzandlari kidzaniyada o'z rollarini almashtiradilar)
- 3. • Tajriba, ijodkorlik va amaliy faoliyatni ta'limgan berish o'rniiga zavq bilan tanishtirish.
- 4. • O'zbekiston merosini qayta tiklash va bolalarga tanishtirish.
- 5. • Bolalarning o'zini o'zi qadrlashini oshirish
- 6. • Yetim bolalarni qo'llab-quvvatlash: (loyiha daromadi, ularni Kidzaniyada bepul kutib olish, maxsus o'quv dasturidan so'ng Kidzaniyada ishchi va stajyor sifatida ish imkoniyati orqali yetim yoshlarini qo'llab-quvvatlash)

SXEMA: Bolalar mustaqil bo'lib, keljakka martaba, munosabatlar, oilalar, uy-joy va boshqalar nuqtai nazaridan qarashni boshlaydilar. Aynan shu bosqichda o'smir o'z shaxsini qayta ko'rib chiqadi va uning kimligini aniq bilishga harakat qiladi.

Kognitiv nazariya / Jan Piaget

Nazariyaning maqsadi bolaning gipotezalardan foydalangan holda fikr yurita oladigan va o'ylay oladigan shaxs bo'lib shakllanishi mexanizmlari va jarayonlarini tushuntirishdir. Kognitiv rivojlanish - bu biologik etuklik va atrof-muhit tajribasi natijasida aqliy jarayonlarning progressiv qayta tashkil etilishi. Bolalar dunyonni tushunishni rivojlantiradilar, keyin ular allaqachon bilganlari va o'z muhitida kashf qilganlari o'rtaсидаги тафовутни бoshdan kechiradilar [3].

Piagetning rivojlanish bosqichlari

1-Sensomotor bosqich	Hislar va harakatlar orqali dunyoni tushunish.
2-Operatsiyadan oldingi bosqich	Til va ruhiy tasvirlar orqali dunyoni tushunish.
3-Konkret- operatsiya bosqichi	Mantiqiy fikrlash va toifalar orqali dunyoni tushunish
4-Rasmiy-operatsion bosqich	Faraziy fikrlash va ilmiy orqali dunyoni tushunish fikrlash

Afsuski, rivojlanayotgan O‘zbekistonda yosh avlodning zamonaviy ijtimoiy talablariga javob beradigan yangi yoshlarning innovatsion ijodiy-ishlab chiqarish KidZania markazlarini loyihalashtirish va qurish tajribasi deyarli yo‘q. Bizning fikrimizcha, innovatsion ijodiy-ishlab chiqarish KidZania markazlarini qurishning ichki me’moriy an’anasini inobatga olgan holda, xorijiy me’morlarning me’moriy va stilistik qarorlari tajribasini inobatga olish kerak.

Xulosa qilib aytganda, davlatimizning buyukligini, qudratini qurilgan hamda barpo qilinayotgan zamonaviy bino va inshootlardan, takrorlanmas arxitekturaviy yodgorliklaridan bilish mumkin bo‘ladi.

Innovatsion KidZania markazlarni tashkil qilinishi, yoshlarimizning zamonaviy texnika va texnologiyalarga bo‘lgan qiziqishlarini qo’llab-quvvatlash, ularda ijodiy tafakkur va yaratuvchanlik qobiliyatini rivojlantirish, davlat va jamiyatni rivojlanishida ijobiy rol o‘ynaydi. Yoshlar g’oyalari birlashib innovatsiya KidZania markazlarida ixtiroлага aylanadi, rivojlanishning yangi istiqbolli strategik rejalarini yaratiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Xaydarov F.I., Xaliliova N.I. “Umumiyl psixologiya”.-Toshkent: Mumtoz so‘z, 2010
2. G’oziev 20E.G. Ontogenet psixologiyasi - Toshkent: Noshir , 2010

5 – SON / 2023 - YIL / 15 - YANVAR

3. Nabijonova D. O'quvchilarni kasbga yo'naltirish psixologiyasi. Toshkent: 2002
4. Khasanov, A. (2020). Organizing Eco Tourism Along With Uzbek National Automagistrale Way. *Solid State Technology*, 63(6), 12674-12678.
5. Ozodovich, X. A., & Azim o'g'li, N. A. (2021). Formation of the "Obod Mahalla" System in the Villages of Uzbekistan and Serving the Population. *BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI*, 1(5), 325-329.
6. Khasanov, A. (2016). About several infrastructure constructions of the Great Silk Road. *Int'l J Innov Sci Eng Technol*, 3(6), 295-299.
7. Inogamov, B. I., & Khasanov, A. O. (2021). Taking Into Account Socio-Functional Factors in the Design of Housing. *Design Engineering*, 2587-2589.
8. Ozodovich, H. A., & Maribovich, Q. I. (2022). Improving the Design of Youth Innovative-Creative and Development Scientific Centers. *Eurasian Scientific Herald*, 7, 72-76.
9. Adilovna, Q. S., & Ozodovich, X. A. (2021). REQUIREMENTS FOR THE PREPARATION OF INTERIORS IN SECONDARY SCHOOLS. *Emergent: Journal of Educational Discoveries and Lifelong Learning (EJEDL)*, 2(11), 74-77.
10. Ozadovich, K. A., & Ismailovich, I. B. (2021). Issues of Organization of Service Sets onthe Uzbek National Highway A-380. *Design Engineering*, 2582-2586.
11. Ozodovich, X. A., Iqramovich, A. R., & Shaxnazarovich, R. L. (2021). Location of auxiliary rooms inside the living rooms in bukhara traditional residential areas. *Emergent: Journal of Educational Discoveries and Lifelong Learning*, 2(11), 1-5.
12. Khasanov, A. O., & Allayarov, K. O. (2021). Residential Yurts Of The Ancient Nomads Of Central Asia And The Use Of Yurts In Tourism. *The American Journal of Engineering and Technology*, 3(01), 58-64.
13. Khasanov, A. CONTEMPORARY DESTINATIONS SERVICE AND CREATING A SYSTEM OF HISTORICAL CARAVAN ROUTES.
14. TACI, A. K. About Several Infrastructure Constructions Of The Great Silk Road.
15. Ozodovich, H. A., & Maribovich, Q. I. (2022). Improving the Design of Youth Innovative-Creative and Development Scientific Centers. *Eurasian Scientific Herald*, 7, 72-76.
16. Mahmudov, O. Z. O., & Kasimov, I. M. (2021). THE STUDY OF THE GEOECOLOGICAL PROBLEMS OF A BIG CITY. *Academic research in educational sciences*, 2(4), 271-275.
17. Dedakhanov, B., & Kasimov, I. (2022). ANCIENT ARCHITECTURE OF THE FERGHANA VALLEY FEATURES OF FORMATION AND DEVELOPMENT (ON THE EXAMPLE OF CIVIL ARCHITECTURE AND URBAN PLANNING). *Science and innovation*, 1(C6), 278-284.

18. Раззаков, С. Ж., Холбоев, З. Х., & Косимов, И. М. (2020). Определение динамических характеристик модели зданий, возведенных из малопрочных материалов.
19. Арифжанов, А. М., Фатхуллаев, А. М., Самиев, Л. Н., & Косимов, И. (2015). Установившееся неравномерное движение взвесенесущего потока в верхнем бьефе гидроузла. *Актуальные проблемы гуманитарных и естественных наук*, (5-2), 204-207.
20. Maribovich, Q. I. (2022). Scientific Proposals for Architectural Improvement of Engineering Centers. *Nexus: Journal of Advances Studies of Engineering Science*, 1(6), 59-63.
21. Хасанов, А. Н., Аббасова, Р. К., & Маърибович, Қ. И. (2022). КАСБ ҲУНАР МАЖМУАЛАРИНИНГ ПАЙДО БЎЛИШ ТАРИХИ (ФАРГОНА ВОДИЙСИ МИСОЛИДА). *Journal of new century innovations*, 19(1), 198-204.
22. Rahimova, G., Dedaxanov, B., Adilov, Z., & Qosimov, I. (2022). USE OF INNOVATIVE METHODS IN DEVELOPING PROFESSIONAL SKILLS OF STUDENTS. *Journal of new century innovations*, 19(2), 161-168.
23. Дедеханов, Б., Қосимов, И. М., Адилов, З. Р., & Раҳимова, Г. Э. (2022). ФАРГОНА ВОДИЙСИ ҚАДИМГИ АРХИТЕКТУРАСИНИ ШАКЛЛАНИШИ ВА РИВОЖИДА ҚУРИЛИШ МАТЕРИАЛЛАРИНИНГ РОЛИ. *Journal of new century innovations*, 19(2), 176-185.
24. Адилов, З. Р., Қосимов, И. М., Дедеханов, Б., & Раҳимова, Г. Э. (2022). НАМАНГАН ВИЛОЯТИДАГИ ХЎЖА АМИН МАҚБАРАСИ. *Journal of new century innovations*, 19(2), 152-160.
25. Қосимов, И. М., Дедеханов, Б., Адилов, З. Р., & Раҳимова, Г. Э. (2022). ЎЗБЕКИСТОНДА КАСБГА ЙЎНАЛТИРИШ МАРКАЗЛАРНИНГ ИННОВАЦИОН АРХИТЕКТУРАСИНИ ШАКЛЛАНТИРИШ. *Journal of new century innovations*, 19(2), 169-175.
26. Zokirjon o'g'li, M. O., & Kasimov, I. M. (2021). MODELING OF BUILDINGS. *Web of Scientist: International Scientific Research Journal*, 2(05), 772-781.
27. Ozodovich, H. A., & Maribovich, Q. I. IMPROVING THE DESIGN OF YOUTH INNOVATIVE-CREATIVE AND DEVELOPMENT SCIENTIFIC CENTERS.
28. Maribovich, Q. I. (2022). Scientific Proposals for Architectural Improvement of Engineering Centers. *Nexus: Journal of Advances Studies of Engineering Science*, 1(6), 59-63.
29. Ахмедов, Р. М., Дадаханов, Б., & Ахмедов, Ф. Р. (2016). Методы прогнозирования объемов финансирования ремонта и строительства автомобильных дорог. *Инновационная наука*, (6-1), 38-40.

30. Дедаханов, Б. (2017). Особенности конструктивно-технологических решений граждающих конструкций энергоэффективных зданий. *Символ науки*, (12), 22-25.
31. Дадаханов, Б. (2017). Особенности физико-механических свойств теплоизоляционных материалов для крыш. *Символ науки*, 2(3), 53-55.
32. Дадаханов, Б., & Ахмедов, Ф. Р. Доц. каф.«Производство строител. материалов, изделий и конструкций» Наманганский инженерно-педагогический институт. *Свидетельство о регистрации СМИ–ПИ № ФС77-61597*, 38.
33. Maribovich, Q. I. (2022). Scientific Proposals for Architectural Improvement of Engineering Centers. *Nexus: Journal of Advances Studies of Engineering Science*, 1(6), 59-63.
34. Хамидов, О. У., Якубджиаов, И. И., & Хайдаров, А. А. (2018). УЧРЕЖДЕНИЯ ОБЩЕСТВЕННОГО ПИТАНИЯ: ФУНКЦИОНАЛЬНАЯ СТРУКТУРА И РАСПОЛОЖЕНИЕ. *Science Time*, (6 (54)), 11-14.
35. Якубджанов, И. (2022). ҚАДИМИЙ КЎКАЛАМЗОРЛАШТИРИШ УСУЛЛАРИ ОРҚАЛИ ЭКОЛОГИК МУАММОЛАРНИ ҲАЛ ҚИЛИШ. *Journal of new century innovations*, 19(6), 328-336.
36. Maribovich, Q. I. (2022). Scientific Proposals for Architectural Improvement of Engineering Centers. *Nexus: Journal of Advances Studies of Engineering Science*, 1(6), 59-63.
37. Dedakhanov, B., & Kasimov, I. (2022). ANCIENT ARCHITECTURE OF THE FERGHANA VALLEY FEATURES OF FORMATION AND DEVELOPMENT (ON THE EXAMPLE OF CIVIL ARCHITECTURE AND URBAN PLANNING). *Science and innovation*, 1(C6), 278-284.
38. Раззаков, С. Ж., Холбоев, З. Х., & Косимов, И. М. (2020). Определение динамических характеристик модели зданий, возведенных из малопрочных материалов.
39. Арифжанов, А. М., Фатхуллаев, А. М., Самиев, Л. Н., & Косимов, И. (2015). Установившееся неравномерное движение взвесенесущего потока в верхнем бьефе гидроузла. *Актуальные проблемы гуманитарных и естественных наук*, (5-2), 204-207.
40. Maribovich, Q. I. (2022). Scientific Proposals for Architectural Improvement of Engineering Centers. *Nexus: Journal of Advances Studies of Engineering Science*, 1(6), 59-63.
41. Хасанов, А. Н., Аббасова, Р. К., & Маърибович, Қ. И. (2022). КАСБ ХУНАР МАЖМУАЛАРИНИНГ ПАЙДО БЎЛИШ ТАРИХИ (ФАРГОНА ВОДИЙСИ МИСОЛИДА). *Journal of new century innovations*, 19(1), 198-204.
42. Rahimova, G., Dedaxanov, B., Adilov, Z., & Qosimov, I. (2022). USE OF INNOVATIVE METHODS IN DEVELOPING PROFESSIONAL SKILLS OF STUDENTS. *Journal of new century innovations*, 19(2), 161-168.

43. Дедеханов, Б., Қосимов, И. М., Адилов, З. Р., & Раҳимова, Г. Э. (2022). ФАРГОНА ВОДИЙСИ ҚАДИМГИ АРХИТЕКТУРАСИННИ ШАКЛЛАНИШИ ВА РИВОЖИДА ҚУРИЛИШ МАТЕРИАЛЛАРИНИНГ РОЛИ. *Journal of new century innovations*, 19(2), 176-185.
44. Адилов, З. Р., Қосимов, И. М., Дедеханов, Б., & Раҳимова, Г. Э. (2022). НАМАНГАН ВИЛОЯТИДАГИ ХЎЖА АМИН МАҚБАРАСИ. *Journal of new century innovations*, 19(2), 152-160.
45. Қосимов, И. М., Дедеханов, Б., Адилов, З. Р., & Раҳимова, Г. Э. (2022). ЎЗБЕКИСТОНДА КАСБГА ЙЎНАЛТИРИШ МАРКАЗЛАРНИНГ ИННОВАЦИОН АРХИТЕКТУРАСИННИ ШАКЛАНТИРИШ. *Journal of new century innovations*, 19(2), 169-175.
46. Zokirjon o'g'li, M. O., & Kasimov, I. M. (2021). MODELING OF BUILDINGS. *Web of Scientist: International Scientific Research Journal*, 2(05), 772-781.
47. Ozodovich, H. A., & Maribovich, Q. I. IMPROVING THE DESIGN OF YOUTH INNOVATIVE-CREATIVE AND DEVELOPMENT SCIENTIFIC CENTERS.
48. Maribovich, Q. I. (2022). Scientific Proposals for Architectural Improvement of Engineering Centers. *Nexus: Journal of Advances Studies of Engineering Science*, 1(6), 59-63.